

פרשת השבוע על פי אור החיים הקדוש

לע"נ הורי ר' אליהו בן בת שבע ז"ל

לאה אירן בת טאוס ז"ל

פרשת קדושים - (ויקרא כ"ג)

קדושים תהיו. צריך לדעת מה הוא המכוון של מצוה זו, ונראה שבא הכתוב לתת עשה על העריות, שצויה עליהם כפרשה הקודמת בלאו, הוסיף עשה עליהם לעבור עליהם גם בעשה:

עוד ירצה על דרך אומרים ז"ל (ויקרא כ"ג ט:): ישב אדם ולא עבר עבירה ונתנים לו שכר כעושה מצוה, והוא מאמר הכתוב קדושים תהיו במצות עשה בבא עבירה לידו שיתרחק מעשותם, ובוזה קיים מצות עשה שנצטוו במאמר קדושים תהיו, והוציא וזכרון מצוה זו בלשון זה של קדושים, לומר שכל המקיים מצוה זו נקרא קדוש, והוא מאמרם ז"ל (ויקרא כ"ד) גם כן, ולטעם זה דקדק לומר אל כל עדת בני ישראל, לומר כי מצוה זו שמצוה קדושים תהיו היא מצוה שישנה בכל אדם, שכל איש ישראל בקיימו מצוה זו קדוש יאמר לו, ואין הדרגה בישראל שתהיה נמנעת מהשגה זו:

גם בזה יתישב טעם כפל, דבר, ואמרת, כי יש כאן דיבור קשה כדרך העובר שיוסיף עונש עשה, ויש כאן מעלה וכבוד למקיימו שיקרא קדוש, ואולי כי דוקא בני ישראל הוא שישנם בכחינה זו, מה שאין כן אומות העולם, לו יהיה שיפרוש אדם עצמו מבחינת העריות האסורות לו, או אפילו שאינם אסורות, אף על פי כן מושלל הוא מבחינת הקדושה, ולזה אמר אל וגו' בני ישראל, ובסמוך יתבאר באופן אחר:

עוד נראה לפרש הכתוב על זה הדרך, כי לצד שצוה ה' על בחינת תאוה הקבועה בטבע אנושי, והיא תאוה השולטת על הרצון, וכבר כתבתי בפרשה הקודמת בפסוק (לעיל י"ב) כמעשה ארץ מצרים וגו', כי בחינה זו אין יכולת באדם לשלוט עליה, אלא בגדר הריחוק בבחינת החושב, ולעתה לצד שצוה ה' במקומו לקיים המין ולהדבק בצלע נכון לאיש, יש מוצא רע מבחינה זו להתגבר בו בחינת חשק המתגבר ונוצח הרצון בהופכו, ואין אדם שולט בעצמו להשמר מן העריות שצוה ה' עליהם, ואם כן ממה נפשך, יעשה מצוה דרך גבר בעלמא לקיים מינו, הנה הוא מושלל משמירת העריות, ימנע עצמו ממין זה כל עיקר, הנה הוא מבטל מצות פריה ורבייה ומצות יבום:

אשר על כן בא מאמר ה' כאן וצוה בניעומו אמרי קדוש, קדושים תהיו, פירוש שיקדשו עצמן במעשים אשר באה עליהם המצוה לעשותם, פירוש שלא יעשה הדבר לתאות הגשם ולהשלים החפץ השואלו עשות דבר אלא יעשה הדבר בקדושה ובטהרה, כמו שמתעטף בציצית, ומכניס תפילין בזרועו, וימאס ברעתו חפץ הבא מעצמו, והוא מאמרם ז"ל (נדרים כ:): יהיה דומה כמו שכפאו שד, ולאיש כזה קדוש יאמר לו:

ולצד שיאמר אדם אין נכחיש המורגש שהחפץ יכירנו ויטעם טעם הדבר, ואין כח בבחינת החושב למנוע ההרגש בזה, כי הרגשתו גדולה ומעוררת כל החושים וההרגשות, וכובשת המחשבה לבא עמהם בטעימת הדבר, ואם כן חזרנו לחששא הראשונה, לזה אמר כי קדוש אני ה' אלהיכם, פירוש על דרך אומרים ז"ל (תקו"ז תיקון ע') כי כל העושה מצוה אחת, שמו יתברך הוי"ה שורה על אבר שבו עשה המצוה, כי תיבת המצוה בו רמוז שם, מ"צ בא"ת ב"ש י"ה, ואותיות ו"ה הרי הוי"ה, וכבר כתבתי במקומות אחרים טעם שחצי השם בא"ת ב"ש וחצי נגלה, ואם כן בעשות האדם הדבר לשם מצוה הנה שם הוי"ה שורה עליו שהוא קדוש, וכזה אין דבר רע משתלשל מהמעשה, והוא אומרו כי קדוש אני ה' אלהיכם, דקדק לומר אלהיכם לרמוז אל דביקות ה' במתקדש לעשות המעשה לשם מצוה, על דרך אומרו (דברים ד') ואתם הדבקים בה' אלהיכם, ולזה אמר אל כל עדת בני ישראל, לומר שכל איש ישראל ישנו בגדר מצוה זו, גם כפל ואמרת לרמוז מעלה זו:

עוד ירצה באומרו כי קדוש אני וגו', פירוש לצד שיש מאמרו יתברך בתורה שעם בני ישראל הם דבוקים בהקדוש ברוך הוא דכתיב (שם) ואתם הדבקים וגו', ועל ידי עבדיו הנביאים כתוב לאמר (ירמיה יג יא) כאשר ידבק האזור אל

עוד ירצה, על זה הדרך, קדושים תהיו, לשון עתיד, פירוש אין הפסק למצוה זו, כי כל שעה מהקדושה אשר יכנס עדיין ישנו בגדר הכנסת שער אחר למעלה ממנו, כי אין שיעור להדרגות הקדושה המזומנת לכל הרוצה ליטול את השם:

וצא ולמד ממדרגות הנביאים זו למעלה מזו, ומשה עולה על גביהן, ואולי שיכול להיות הדרגה גדולה ממה, והוא מדרגת מלכנו משיחנו המעוטר בעטרי עטרות, כמובן מפסוק ונחה עליו רוח ה' וגו' (ישעיה יא ב), ולדברי רבותינו ז"ל כי משה שהיה הוא הגואל העתיד, וכמו שהארכנו בפירושו של דברים במקומן, אם כן אין שיעור וגבול להדרגות הקדושה, לזה אמר תהיו כי מצוה זו אין לה הפסק, ותמיד ישנה בגדר מצוה זו להיות קדושים, ונתן טעם לדבריו כי קדוש אני ה' אלהיכם, שאין שיעור אל קדושתו יתברך, וחפץ ה' בבניו ידידיו להדמות לקונם בהפלגת הקדושה, ומעתה דון בדעתך ההדרגות אשר תבא בהם:

עוד ירצה בנתינת הטעם כי קדוש וגו', פירוש ולפי ערך גדולת קדושתו יתברך צריכין להתקדש, כי לצד שאנו מכינים עצמינו להשראת שכניה על ראשינו, צריכין לשער גדול קדושתו יתברך, כדי לעשות המוכן לדבר, כי אינו דומה המאכסן בכיתו הדייט למאכסן שר וגדול, וקל וחומר מלך, וקל וחומר בנו של קל וחומר מלך המלכים, וקל וחומר וכו' מלך העולם אשר לו המלוכה, שכל מה שיעשה עדיין ישנו בקום עשה, כי אין שיעור די להצריך עשות,

ולזה אמר כי קדוש אני ה' אלהיכם, פירוש ולערך קדושתו אני מצוה שתכינו עצמכם ככל יכולת המושג:

כג. וכי תבאו אל הארץ וגו'. ג' מצות נאמרו כאן, א' כיאת הארץ, על דרך אומרים (כתובות ק"י) הכל מעלין לארץ ישראל וכו', ב' לנטוע כל עץ מאכל לשבח הארץ, ג' לנהוג שני ערלה:

עוד ירמוז באומרו וכי תבאו אל הארץ, שלא תהיה הכוונה לחיאבון המורגשות, אלא תהיה כוונת הביאה אל הארץ לחיוב ולחשק הארץ הקדושה אשר בחר ה' בה ה' שמה, ואמר כי אין כוונת דיבור זה להחליט המניעה מהשתדל בישוב הארץ אלא ונטעתם וגו', הא למדת שמה שהתנה כמאמר אל הארץ הוא בבחינת תכלית המחשבה שתהיה למעלת הארץ במושכלות לא להנאת הגוף:

ואולי שרמו באומרו עץ מאכל על בני תורה, שגם הם נקראו נטעים, כמו שאמר רבי יוסי (שבת קיח:): ה' בעילות בעלתי וה' נטיעות נטעתי, ונקראים גם כן עץ דכתיב (ישעיה סה כב) כימי העץ ימי עמי, וכמו כן דרשו בוהר (ח"ג רב) בפסוק לא תשחית את עצה (דברים כ"ט), שמדבר באדם בן תורה, ויצו ה' שתהיה עיקר הכנסת הארץ לנטוע בה עץ מאכל שהם בני תורה, כי אוריה של ארץ ישראל מחכים ומטהר הנפש (ב"ב קנח:): ונקרא בן תורה עץ מאכל, כי ממנו מזון לנפש:

מתני איש כן הדבקתי אלי את כל בית ישראל, מעתה בא הקדוש ברוך הוא בטענה הנשמעת ואמר קדושים תהיו, והטעם כי קדוש אני, ואם תאמר ומה לתבן את הבר, לזה אמר ה' אלהיכם, כאן רמו השראת שכניה בדביקתו לה' כאמור בפסוק ואתם הדבקים בה' אלהיכם:

עוד ירצה, שלא יאמר אדם שלא אסר הכתוב אלא מעשה העריות, אבל לא בחינת החושב והסתכלות ושאר דקדוקי התיעוב אשר רכו, וכבר רמזו מהם רבותינו ז"ל כגון (ברכות סא) המרצה מעות מידו ליד אשה וכו', כמו שדרשו (שם) בפסוק (משלי יא כא) יד ליד וגו', וכאן צוה ה' על הדברים ההמה וכיוצא בהם, שצריך להרחיק עצמו מהכיעור ומהדומה לדומה לו, כדי שלא יבא להכשל אפילו בדקדוקים ההם, וכמאמר הוזהר (ח"ג פ"ד) בפסוק (ד) אל תפנו אל האלילים, והוא מה שצוה במאמר קדושים תהיו לכל יבא לידי החושב ותהיה נשללת מהם בחינת הקדושה, כמאמר הכתוב (דברים כג יא) לא יהיה טהור מקרה לילה, ולצד שיאמר אדם הלא דבר זה אינו ברשותי, שהגם שאשמור עצמי ביום אף על פי כן בלילה אין הדבר תלוי בידי, לזה אמר כי קדוש אני ה' אלהיכם, וכיון שאני קדוש ואני עמכם, אני אמנע בחינת הטומאה מגשת לאיש הישראלי, וזלת אם אדם יחשוב בבחינת הרע, או שולל ממנו השראת שכניה, ושורה עליו בחינת הרע.